

Saulėta, vakare perkūnija.
Saulė teka 5:29, leidžiasi 8:23

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIV

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, Liepos-July 17 d., 1972 m.

Kaina 15c

167

DARBO UNIJŲ VADOVYBĖS SUVAŽIAVIMAS

APIE KUDIRKĄ VOKIEČIŲ SPAUDOJE

Ryšium su R. Kalantos žygiu ir riaušėmis Kaune, vak. vokiečių spauda prisiminė Simą Kudirką ir jo pareikšimus teisme Vilniuje.

„Der Spiegel“, vokiečių žinių magazinas, plačiai skaitomas ne tik Vokietijoje, bet ir užsieny, geg. 29 laidoje įdėjo viso puslapio informaciją, kurios antraštė: „Suteikite Lietuvai nepriklausomybę“. Žurnalas, nurodęs į pastaruosius įvykius Kaune, nuotakas Lietuvoje pavaizdavo Simo Kudirkos bylos teisme Vilniuje ištraukom. Įdėti Kudirkos pareikšimai teisme. Paslapis iliustruotas S. Kudirkos nuotrauka ir šokančio lietuvių jaunimo vaizdu.

Hamburge leidžiamas dienraštis „Die Welt“, vienas pagrindinių Fed. Vokietijoje, geg. 31 laidoje įdėjo Matthias Walden straipsnį „Žmogaus teisės jūrininkui Simui Kudirkai“. Autorius nurodė: tiek pareikšimai Nixono viešnagai Maskvoje pasibaigus, tiek įvairios sutartys bei pareikšimai skambiai skelbė apie žmogaus teises. Jis priminė S. Kudirkos žodžius teisme Vilniuje: „Atlanto charta, pažadėjusi laisvę pavergtoms tautoms, buvo tuščias pažadas, mano tautai kaštavusiai 50,000 žuvusių ir 400,000 išvežtųjų“.

Toliau laikrastyje pažymėta: „Jei Kudirka darbo stovykloje galėtų skaityti „Pravdą“, tai jis ten patirtų ir apie pranešimą, paskelbtą prez. Nixono viešnagai pasibaigus. Jis jam sukeltų kartų įspūdį. Nes juk žmogaus teisės, pažymėtos pranešime, labai skiriasi nuo teisių sovietų baudžiamojo stovykloje, į kurią jis pateko siekdamas taisyti žmogaus teises pasinaudoti. Ne vienas Simas Kudirka yra šiame pasaulyje ir ne vienas toks pranešimas skelbiamas.“ (E)

Tautinė jėga

„Religinis maištas — naujas rūpestis Kremlui“ — tokia antraštė ilgam apžvalginiam straipsniui pateikė Vašingtono savaitinis politikos, ūkio žurnalas „U. S. News and World Report“ (birž. 8 laida). Pagal žurnalą, diplomatinį padarinių, Nixonui viešėjus Maskvoje nepaisant, „Dievas Sovietų Sąjungoje nėra miręs“. Priešingai, religija tame krašte dar labiau dominasi ir trokštama didesnės religinės laisvės.

Toliau pateikiami tik vieno mėnesio, gegužės, keturi pavyzdžiai, liudiję dmesį ne tik religinei, bet ir politinei laisvei. Tai atvejai su Lietuvos katalikais, su baptistais ir žydais. Nurodoma ir seniau buvusius protestus. Esą, ne tik Lietuvoje, bet ir Ukrainoje, Gruzijoje ir kitur tikintieji kovoja drauge su kitomis etninėmis bei tautinėmis grupėmis prieš kalbų, įstaigų ir kultūros rusinimo pastangas.

Esą, komunistai ypatingai bijo judėjimo Romos katalikų tarpe ir net tik dėl to, kad katalikus laiko „svetimos valdžios“ įrankiais, bet dėl to, kad katalikybė esanti stipri tokiuose nacionalizmo centruose, kaip Lietuva ir Ukraina. Šalia visos eilės nuotraukų, vienoje matyti katalikų kunigas ir žurnalas čia paaiškina: „Romos katalikų skaičius siekia netoli trijų milijonų. Lietuvoje ir Ukrainoje jie laikomi pagrindine nacionalizmo jėga.“ (E)

— „El Regional“, dienraštis Valencijoje, Venecueloje, š. m. vasario 22 d. įdėjo platų, per pusę puslapio straipsnį apie S. Kudirkos bylą Vilniuje. Paskelbti Simo pareikšimai teisme. (E)

Kiek amerikiečių gailejosi pavergtų?

Apie S. Kudirką JAV spaudoje

Žymus amerikietis žurnalistas dr. Russell Kirk — Baltijos kraštų laisvės rėmėjas. Jo straipsniai kasdien spausdinami apie 150 JAV dienraščių. Jis yra ir narys organizacijos „Americans for Congressional Action to free the Baltic States“. Š. m. gegužės 9 d. paskelbtas jo straipsnis „Simas Kudirka ir Baltijos valstybių tragedija“. Kai kurios mintys vertos dėmesio.

Pasak dr. Kirk, prez. Nizonui apsilankius Maskvoje, jis negalėjęs reikalauti, kad sovietai atitrauktų savo karinius dalinius iš Baltijos valstybių. Vis dėl to, negalima nesvarstyti minties, jog priespanda Baltijos kraštuose galėtų būti sušvelninta.

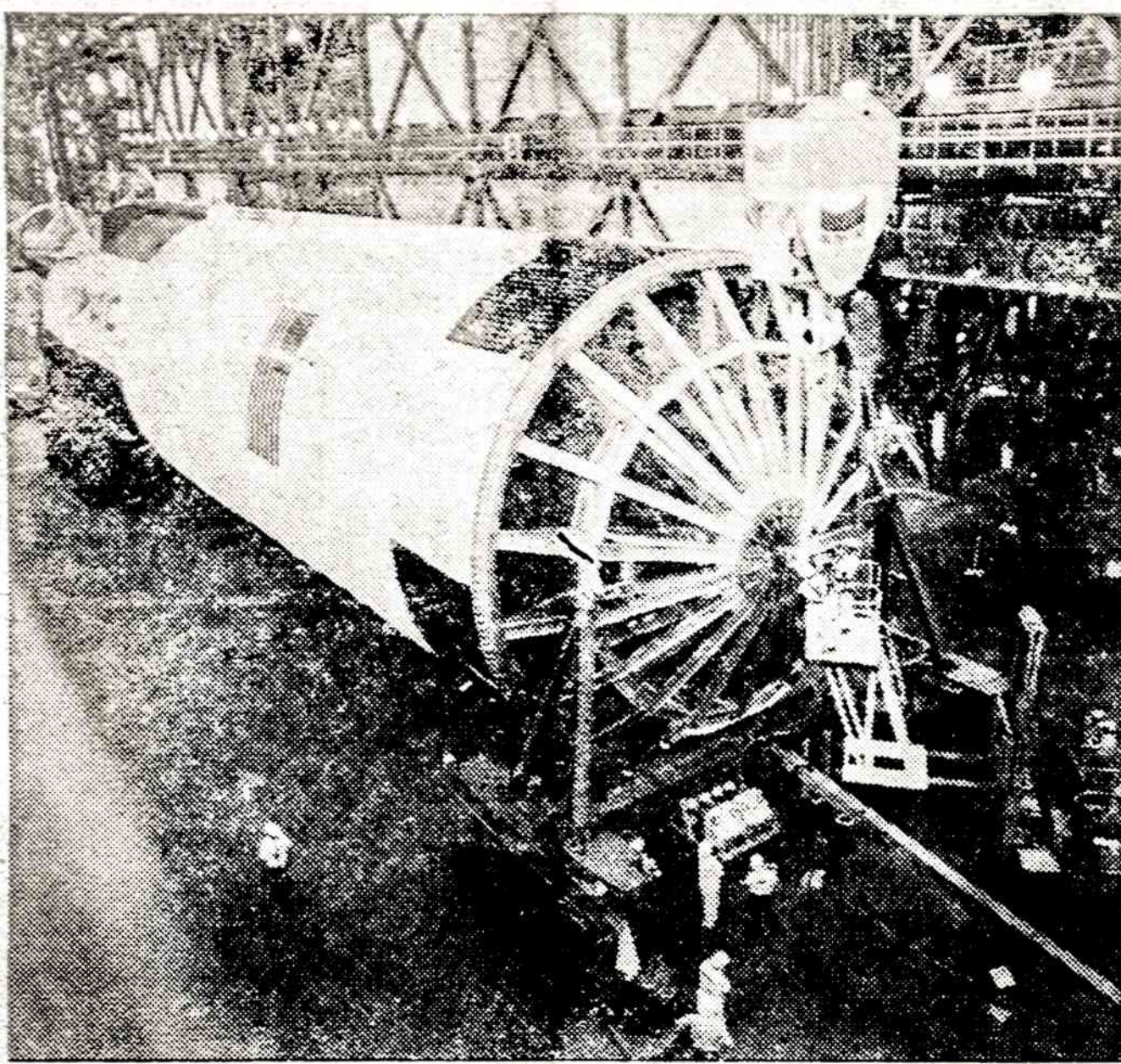
Autorius stebisi baltų veikla JAV-se, jis paminėjo Toronte įvykusią mokslinę konferenciją ir senesnią Liet. Bendruomenės JAV Centro Valdybos išleista brošiūrą apie žmogaus teisių pažeidimus okup. Lietuvoje. Jis ypatingai susidomėjo brošiūroje išdėstyta Simo Kudirkos tragedija bei jo byla Vilniuje.

Atpasakojęs Simo pareikšimus teisme, dr. Kirk klausia: kiek Amerikos piliečių, reikšiančių simpatijų šiaurės Vietnamo nacionalizmui, pasistengė nors kiek apgailėti pavergtos tautos likimą? Kiek daug iš jų, protestuojančių prieš amerikiečių teikiama paramą Saigoniui sugebėjo pareikšti protestą prieš brutali elgesį su Simu Kudirka? Dr. Kirk teigė, kad jei prez. Nixonas būtų nors kiek pasiekęs (jo kelionės į Maskvą metu sušvelninti rusų okupaciją Baltijos valstybėse, tai, esą, Kudirkos kančios nebūtų buvusios velni.

Dr. Kirk, dėl jo dažno Baltijos tautų likimo prisiminimo, versta lietuvių padėkos. Jo adresas: Dr. Russell Kirk, Mecosta, Mich. 49332. (E)

Trūko lietuviško deginto vyno

Ivykiai Lietuvoje — pasaulyje tiek žinomi, kad pvz. Italijoje jie komentuojami ir piešėju. „Il Borghese“ žurnalas Milane buvo paskelbęs „pavasario modelį“ — krauju aplaistytą moterį (Lietuvą). Tas pats žurnalas birž. 4 laidoje įdėjo trijų dalių piešinį, vaizduojantį lietuvių pasipriešinimą priespaudėjui. (Strėlė, nukertanti pirštą, matyt, skelbusį „stok“). Kitoje vietoje žurnalas rašė, kad prez. Nixonui viešėjus Kremliuje ir spaudai vėliau paskelbus banketo metu valgių ir gėrimų sąrašą, trūkavo, esą, vieno gėrimo — lietuviško deginto vyno... (vin brule). Tai vinas, vartojamas persišal. džiūsus... (E)

Gruodžio mėn. įvyks paskutinė Amerikos astronautų kelionė į mėnulį. Čia matoma raketos ir erdvėlaivio statyba. Kelionei vadovaus astronautas Eugene Cernan, su juo skris Harrison Schmitt ir Ronald Evans.

MOTERYS BĖGA IŠ BELFASTO

BELFASTAS. — Šeštadienį ir vakar šiaurinėje Airijoje įvyko įtemptos kovos tarp britų kareivių ir airių katalikų armijos. Šeštadienį žuvo 10 asmenų. Britų kariuomenė stato aplink vieną katalikų rajoną mūrinę sieną. Iš Londono pranešama, kad kareiviai gaus specialų šarvuotų automobilių, kuriais patuliuos katalikų rajonus. Vienas britų karininkas žuvo, kai sprogo bomba, kurią jis bandė išardyti.

Šiais metais šiaurės Airijoje jau žuvo 228 asmenys. Per visą neramumų laiką žuvusių buvo 436. Šį savaitgalį britų armijos žiniomis 35 civiliai buvo peršauti. Jų likimas nežinomas, nes airiai savo sužeistuosius ir užmuštus iš kovos lauko pasiima ir juos paslepia, niekas nežino armijos nuostolių.

Pirmą kartą š. Airijos neramumuose buvo panaudotos raketos ir minosvaidžiai. Jas naudoja airiai prieš britų šarvuotus. Viena raketa, nepataikiusi į britų patrulį, sugriovė greitai stovėjusį namą.

Vis daugiau katalikų bėga iš neramių š. Airijos miestų į Airijos respubliką. Jau apie 5,000 moterų ir vaikų pabėgo nuo terorų į Airiją, kur mokyklose, viešbučiuose ir vienuolynuose organizuojama pabėgėlių šalpa ir globa.

— „The Washington Post“ liepos 2 d. įdėjo „Laišką iš Estijos“. Autorius R. G. Kaiser pabaigoje pažymėjo: „Anksčiau mes turėjome daug priešių, dabar gi — tik vieną.“ (E)

Ponia Eleonor McGovern, Pietų Dakota senatoriaus George McGovern žmona, patenkinta, kad jos vyras buvo demokratu nominuotas kandidatu į Baltuosius Rūmus. Ji pati daug dirbo, kad jos vyras laimėtų nominaciją.

Kiek pasaulyje komunistų narių?

WASHINGTONAS. — Valsybės departamentu metinis raportas apie pasaulio komunistų organizacijų padėtį, nurodo, kad nuo 1970 metų komunistų skaičius pasaulyje paaugo puse milijono narių. Iš viso pasaulyje yra 47.2 milijonai komunistų partijos narių, iš jų 94.1% gyvena komunistų valdomose šalyse, kurių yra 14. Laisvajame pasaulyje komunistų yra 2.8 milijonai, kas sudaro pasaulio gyventojų 5.9 nuošimtį.

Ši apžvalga liečia 88 didesnes komunistų partijas visame pasaulyje. Daugumas jų yra suskilusios į Maskvos ir Pekino linijos sekėjas. Santykiai tarp komunistų valdomų šalių partijų ir likusio pasaulio partijų ir likusio pasaulio partijų liko nepasikeitę. Daug kur laisvojo pasaulio partijos nepripažįsta Maskvos noro diktuoti visiems komunistams. Laisvojo pasaulio partijose jaučiamas apmirimas, stagnacija.

Trečia partija

REYKJAVIKAS. — Vakara 12 val. dieną, Čikagos laiku, turėjo prasidėti trečia Fischerio-Spaskio šachmatų partija. Pirmą Fischeris pralose, o antros lošti jis neatvyko ir ji buvo užskaityta be lošimo Spaskio naudai.

Šachmatų federacija atmetė Fischerio reikalavimą pašalin ti iš salės tris televizijos ir filmų kameras, kurios trukdančios jam susikaupti belošiant. Jei Fischeris nesutiks lošti, jis gali būti diskvalifikuotas ir neteks šanso ne tik laimėti pasaulio čempiono titulą, bet neteks ir nemažos sumos pinigų. Net ir pralaimėjęs šį čempionatą turėjo gauti virš 100,000 dol.

Lietuvos atstovo J. Kajecko padėka

Mano 75 metų amžiaus sukakties proga susilaukiau skaitlingų, malonių sveikinimų bei linkėjimų.

Esu labai visiems dėkingas už man tą proga pareikštą dėmesį ir linkėjimus.

Gilia pagarba
J. Kajeckas.
Lietuvos Atstovas

Draudžia klausyti grupių išpažinčių

ROMA. — Vatikanas išsiuntinėjo katalikų vyskupams ir kunigams instrukcijas, kuriose pasmerkiamas kai kur pradėtas praktikuoti grupinis išpažinčių klausymo ir nuodėmių atleidimo būdas. Kai kur, mažėjant kunigų skaičiui, nebėra kam klausyti išpažinčių. Pradėtos organizuoti grupinės atgailos apeigos, kur vienas kunigas atleidžia nuodėmes keliems šimtams iš karto.

Vatikano dokumente sakoma, kad kunigai turi klausyti individualių išpažinčių, nes tik tuo keliu tikintieji gali susitaikinti su Dievu ir bažnyčia. Išimties gali būti daromos ir išrišimas duodamas, kada kam nors gresia mirties pavojus ar kur tikrai labai trūksta išpažinčių klausytojų.

Atgailos sakramentas ir iš-

DARBININKAI NEMĖGSTA McGOVERN

WASHINGTONAS. — Šį trečiadienį susirenka AFL-CIO organizacijos 35 narių tarybos sesija, specialiai sukviesta prezidento George Meany svarstyti politinės padėties. Darbo unijos nepatenkintos demokratų kandidatu į prezidentus sen. McGovernu ir jo skelbiamais planais. Tarybos sesijoje bus nutarta, kaip darbo unijos elgsis ateinančiuose rinkimuose: ar jos parems demokratų kandidatą ar bus neutralios. Jei būtų nutarta McGoverno neremti, tai būtų pirmas atvejis darbo unijų istorijoje, kad jos nepritarė demokratų kandidatui.

Išardė sukčių „universitetą“

NEW YORKAS. — Du jauni žydų rabinai teisme prisipažino kaltais ir jų laukia bausmė už apgaulingumą žmonių, kurie siekė už pinigų įsigyti universiteto diplomus. Grupė žydų sugalvojo „Marlowe Universitetą“, jie pradėjo skelbti spaudoj, kad studentai, atsiuntę dizertaciją ir 400-500 dol. gali gauti to „universiteto“ diplomus ar daktaro laipsnius. Pinigai pradėjo plaukti ir manoma, kad du rabinai uždirbo apie 200,000 dol.

Amerikoje pastebėtas įvairių nepatvirtintų mokyklų daugėjimas. Didelis amerikiečių noras turėti „pažymėjimą“ ar „diplomą“ paskatino įvairius sukčius steigti mokyklas, kurios už pinigų parūpina bet kokį mokslo laipsnį.

Rabinų biznį išardė budri pašto tarnautoja, pastebėjusi, kad „Marlowe universitetas“, kurio tarnautoja negirdėjo, gauna nemažai laišku. Kiek žmonių buvo apgauti, niekas nežino, nes rabinai sunaikino visus laiškus ir kartotekas.

Venecueloje

Venecuelos ir kt. P. Amerikos kraštų spauda gegužės-birželio mėn. skelbė daug straipsnių apie Lietuvą, riaušes Kaune, Kalantos ir Stonio — Varėnoje žygius. Venecueloje apie Lietuvos katalikų protestus, demonstracijas Kaune plačias informacijas skelbė „El Regional“ (Valencia mieste), birž. 26 laidoje, „El Universal“ (birž. 14) ir kiti laikraščiai.

Venecueloje, Caracas mieste veikia antikomunistinė organizacija CIPDEM (Comite Internacional Pro-Defensa de la Democracia arba Tarptautinis komitetas demokratijai ginti). Komiteto veikla dažnai atžymima Caracas spaudoje, kaip „El Mundo“ ir kituose laikraščiuose. Pažymėtina, kad šiame judėjime veikliai reikšiasi ir Venecuelos lietuviai, Liet. Bendruomenės ir Vliko atstovybių nariai ir ypač Vliko atstovybės pirm. VI. Venckus. (E)

— Mirus buvusiam Venecuelos Prezidentui Dr. Raul Leoni, — Lietuvos Atstovas, J. Kajeckas, š. m. liepos 11 d. pasirašė užuojautų knygoje Venecuelos ambasadoje.

— Mirus Jordano Karaliaus, Hussein I-jo, tėvui, buvusiam Jordano karaliui, Lietuvos Atstovas pasirašė užuojautų knygoje š. m. liepos 12 d. Jordano ambasadoje.

pažintys buvo įvestos Trento tarybos prieš daugiau kaip 400 metų. Dabartinis Vatikano dokumentas nurodo, kad šimtmečių patyrimas parodė, kad asmeninės išpažintys veda į „labai didelį sielų gėrį“.

Frank Mankiewicz yra svarbiausias sen. McGoverno štabo narys. Jis sudarė planus ir pasiūlė strategiją, kuri laimėjo nemažą skaičių pirminių rinkimų ir demokratų konvencijos nominaciją.

VASARIO 16 GIMNAZIJOJE PASVENTINTAS NAUJAS BENDRABUTIS

Naujojo bendrabučio pašventinimas įvyko š. m. birželio 17 d. Oras tą dieną buvo labai puiškas ir iš pat ryto "saulė žemė ritinėjo". Po lietingo pavasario kaip tik tą dieną pasitaisė.

Naują bendrabutį šventino katalikų vyskupas dr. A. L. Deksnys ir evangelikų senjoras kunigas A. Keleris. Vyskupas savo maldos Viešpaties vardu linkėjo namams ramybės ir praeitį palaimos. Visi kartu sukalbėjo Tėve mūsų. Senjoras kunigas A. Keleris paskaitė iš Apaštalo Pavolo II laiško tesaloniciečiams II, 13-16 ir iš to psalmo 84-to bei 127.

Prieš šventinimą pirmasis žodį tarė architektas K. Hutter iš Heppenheim prie Bergstrasses. Jis pasidžiaugė, kad pirmoji statybos dalis baigta. Deja, namas tebėra be ryšio su aplinka. Dar bus statoma. Išreikškė viltį, kad tolimesnės statybos finansavimas bus užtikrintas ir darbai galės būti tęsiami. Trumpai apžvelgė bendrabučio statybos istoriją ir jos rezultata. Namas turi 2,743 kub. m. arba 780 kv. m. naudojamo ploto, kurį sudaro gyvenamieji mokinių kambariai, ligonių ir polio patalpos, virtuvės, prausyklos, vedėjų gyvenamieji būtai ir t. t. Dėkojo visiems, prisidėjusiems prie namo statybos, ir perdavė bendrabučio raktą Kuratorijos pirmininkui direktoriui V. Natkevičiui, išreikšdamas viltį, kad namų šeiminiškai patenkinti ir kad ilgus metus moksleiviai taikoje ir laisvėje jame gyvens.

Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius pradėjo savo kalbą vokiškai, tęsė ją ir baigė lietuviškai. Pirmiausiai pasveikino garbinguosius svečius: Baden-Württembergo vy-

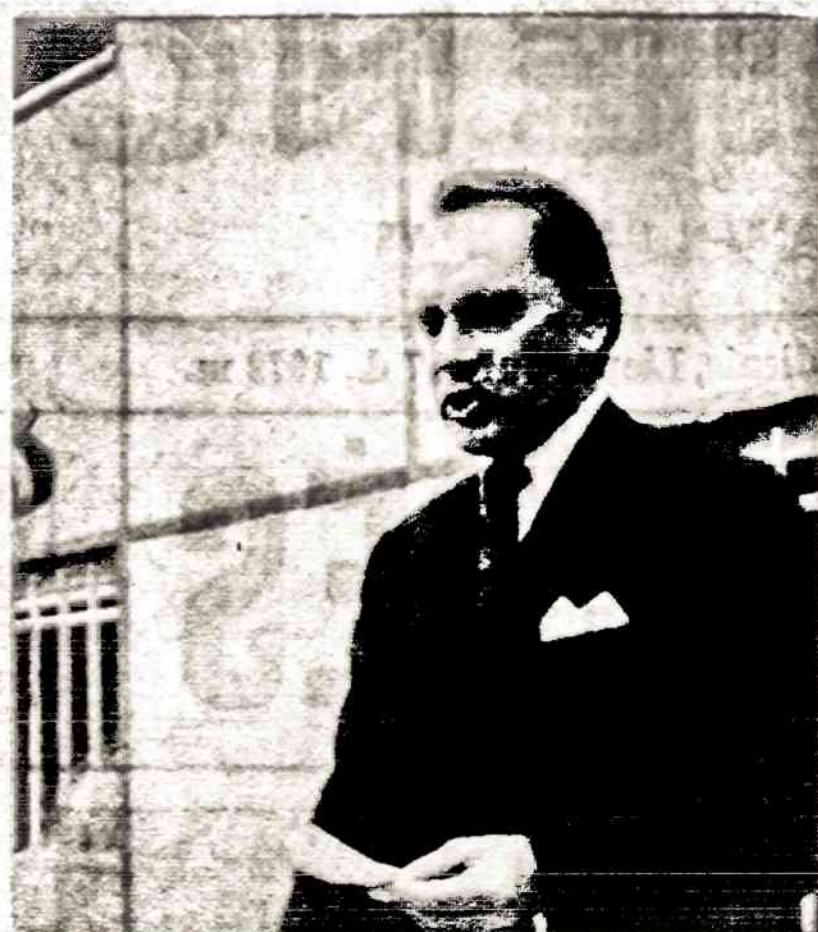
riausybės atstovą ministeriadirigentą A. Hasenöhrl iš Stutgar-to, Vakarų Europos lietuvių katalikų vyskupą dr. A. L. Deksnį, Lietuvių evangelikų liuteronų iš-eivijoje Bažnyčios vyriausios tarybos pirmininką senjorą kunigą A. Kelerį, Nordbadeno mokyklų priežiūros įstaigos atstovą direktorių Leonhardt, Vokietijos LB Valdybos pirmininką majora J. K. Vahingą, aukų bendrabučio statybai vajuos vedėją tėvą A. Bernatonį ir architektą K. Hutter. Pranešė, kad naujame bendrabutyje bus 55 lovos. Jo statyba kainavo 560,000 DM: vokiečių federalinė ir Baden-Württembergo vyriausybės skyrė po 200,000 DM, o laisvojo pasaulio lietuviai sudėjo 160,000 DM. Dėkojo vokiečiams ir lietuviams už paramą, reikšdamas viltį, kad ir būsimajai statybai jos nestokos.

Gimnazija išlaikoma aukomis

Naujo bendrabučio statytojai ir rėmėjai iš viso laisvojo pasaulio tesėjo. Dabar turi tesėti lietuviai tėvai iš laisvojo pasaulio, pripildydami patalpas savo atžalynu. Netolima ateities parodys, ar jie atliks savo tautišką pareigą mokyti vaikus lietuviškai.

Šiuo metu mokykloje yra 77 mokiniai, o reikia virš šimto. Vietos yra dabar pakankamai ir galima net iki 150 mokinių sutalpinti. Šimto skaičiaus reikalauja gimnaziją remiančios vokiečių įstaigos. Yra vilties, kad šiemet daugiau mokinių atvyks iš JAV-bių, Kanados ir kitų kraštų, tačiau pagrindinis šaltinis buvo ir paliks Vokietiją. Jei jos lietuviai nesukurs, tai naujai pastatyta bendrabutis teks panaudoti kitims tikslams.

Kalbėtojas dėkojo aukų vajuos vedėjui tėvui A. Bernaton-

Gimnazijos direktorius Natkevičius kalba bendrabučio atidarymo iškilnių metu.

niui, kuris buvo nuvykęs į JAV bei Kanadą ir iš ten parvežė per 18,000 dol. Majoro J. K. Vahingą vadovaujamus 8591 LS lietuvių kuopos Schwetzingene vyrai su amerikiečių mašinomis atliko žemės darbus už keletą tūkstančių DM. Kuratorijos reikalų vedėjas V. Bartusevičius uoliai prižiūrėjo statybos darbus.

Didesnės sumas bendrabučio statybai aukojo: Lietuvių Fondas (JAV) 2,000 dolerių; a. a. Antanas Mikalauskas 4,500 DM; Šveicarijos lietuvių bendruomenė 3,911.89 DM; "Talkos" bankelis Hamiltone (Kanada) 1,100 dolerių; tėvas A. Bernatonis 3,091 DM.

Po tūkstantį dolerių aukojo prelatas Karalius ir kunigas Puidokas iš JAV-bių, Škotijos lietuvių 200 anglų svarų, Akademis skautų sąjūdis Adelaidėje (Australija) 1,241.37 DM.

Aukotojai tūkstantininkai DM: majoras J. Černius iš Mainzo (1,050 DM) vyskupas dr. A. L. Deksnys ir kun. dr. P. Celėjus iš Bad Worishofen, V. Suti-kienė iš Bad Kreuznach, VLB Bochoito apylinkė. Kiti aukojo mažesnes sumas.

Jei iki šiol kai kurie mūsų tautiečiai atsisakinėjo savo vaikus leisti į Vasario 16 gimnaziją, teisingai prastomis bendrabučio patalpomis, tai nuo ateinančių mokslo metų pradžios ir šitas pasiteisinimas atkris. Naujasis bendrabutis labai gerai įrengtas ir bus apstatytas naujais baldais. Ta mokinių dalis, kuri pasiliks gyventi pilyje, galės patogiai įsikurti pačiose geriausiose patalpose.

Vienintelė lietuvių gimnazija laisvajame pasaulyje

Ministeriadirigent A. Hasenöhrl sveikino Baden-Württembergo vyriausybės vardu. Jis lietuviams pažįstamas, kaip mūsų reikalus žinąs ir atjaučias vokiečių pareigūnas. Ir šį kartą savo kalboje jis prisiminė Vasario 16 gimnazijos įsikūrimą Hüttenfelde ir jos pažangą. Anot jo, lietuviai turėtų didžiuotis savo mokykla, kuri yra vienintelė šios rūšies laisvajame pasaulyje. Tegul ji ir toliau ištikimai tarnauja lietuvių kultūrai, papročiams ir lietuvių išlaikyti, o Baden-Württembergo kraštas ir ateity paramos jai neatsakys.

Naujam bendrabučio statyti aukų vajuos vedėjas tėvas A. Bernatonis priminė mokiniams, kad šiuos namus visi turi mylėti ir prižiūrėti, kaip savo nuosavybę, ir juos gražiai užlaikyti. Tada bus lengviau ir kitą namų pusę pastatyti.

Po trumpos pertraukos muzikos mokykl. K. Motgabio išmokytojas vadovaujamas mišrus mokinių choras padainavo keturias dainas. Mokykl. Eglės Pauliukonytės vadovaujama tautinių šokių grupė, pasirodusi vykti į IV lietuvių tautinių šokių šventę Chicagoje, pašoko 5 šokius. Mokykl. A. Krivickas paršikino visiems Joninių papročius.

Nuo 18 iki 21 val. vyko bendri šokiai krepšinio aikštėje kunigo Dėdino įrengtai muzikai grojant; 21 val. buvo uždegti laužai. Jiems šviečiant, visi linksmėnės dainuodami ir šokdami iki išnaktų.

Išrokožiems ir išalkusiems

atsigaivinti ir užkasti skautai buvo įrengę palapinę su dešrelėmis, ledais ir lengvaisiais gėrimais.

Vasario 16 gimnazijos nauda lietuvių bei

Vasario 16 gimnaziją žino viso laisvojo pasaulio lietuviai. Ji laikosi jų idealizmo ir aukos dvasia. Gimnaziją ir toliau remti yra už ką. Iki šiol ji išleido 80 abiturientų. Jų daugumas, baigę mokslus, neša didelės naudos lietuviams, ypač tie, kurie pasiekė įtakingų ir aukštų vietų. Štai, vien Jungt. Amerikos Valstybėse keli yra universitetų profesorai. Tie, kurie liko Vokietijoje, taip pat yra pasiekę reikšmingų postų savo specialybėse (keli inžinieriai, gydytojai, ekonomistai, socialogai, kunigai, mokytojai ir t. t.). Daugybė gimnazijos auklėtinių, arti 300, baigė 4 ar 6 klases ir paskui įsigijo profesijas. Jie ne tik užtikrino sau egzistenciją, bet gimnazijos dėka paliko lietuviams. Be jos įtakos jie vargu galvotų ir jautų lietuviškai. Tokiu būdu gimnazija per savo mokinius, tiek ją visai baigusius, tiek išėjusius iš jos keliomis klasėmis, yra suvaidinusi sunkiame jaunimo lietuvinimo darbe reikšmingą vaidmenį. Be jos lietuvių bendruomenės Vokietijoje merdėtų.

Ugdant Vasario 16 gimnazijos mokinius lietuviams, per 9 metus joje mokoma lietuvių kalbos, Lietuvos geografijos, istorijos, muzikos, rankdarbių ir tautinių šokių. Dėstomoji kalba yra lietuvių. Nors į gimnazijos žemąsias klases ateina mokiniai nevisada pakankamai moka lietuviškai, po dvejų trijų metų jie paprastai išmoka lietuvių kalbą gerai ir stengiasi savo tarpe ir viešai kalbėti lietuviškai.

Gimnazijoje šiuo metu moko 12 lietuvių mokytojų ir 7 vokiečiai (tik 2 vokiečiai mokytojai turi pilną 24 pamokų savaitę etatą, kiti dėsto po 2 dienas savaitėje).

Mokiniai yra susiorganizavę į 3 organizacijas: skautus, ateitininkus ir evangelikų jaunimo ratelį. Organizacijos labai dang prisideda prie mokinių tautinio sąmoninimo.

Gimnazijoje visos devynios klasės Vasario 16 gimnazijoje, kaip ir vokiečių gimnazijose, yra 9 klasės. Mokiniai iš Jungtinių Amerikos Valstybių ir Kanados į I klasę priimami po 4 pradinės mokyklos (elementary school) skyrių. Stojant gimnazijon, mokinio tėvai parašo prašymą ir prideda mokinio išieito mokslo pažymėjimą, gimimų metrikų nuorašą ir, jei turi, skiepių knygėlę. Iš aukštesnių pradinės mokyklos skyrių ar high school priimami į atitinkamas klases (pvz.: po aštuonerių metų pradinės mokyklos — į IV ar V kl.). Užjūrio mokiniai anglų kalbos mokomi pagal Amerikos mokyklų reikalavimus ir programą. Baigę 9 klases, tokie mokiniai po abituros egzaminų gauna brandos atestatą, kuris juos įgalina stoti į Amerikos ar Kanados universitetus, persikant vad. Junior College. Per abituros egzaminus egzaminuoja gimnazijos mokytojai. (Norintieji studijuoti Vokie-

tijoje abituros egzaminus laiko kitokia tvarka).

Už pragyvenimą (maistą ir kambarį bendrabutyje) reikia per mėnesį mokėti 32 US dolerių, už specialias vokiečių kalbos pamokas dar 10 dolerių mėnesiui. Vasaros atostogų metu (nuo liepos mėn. 10 iki rugsėjo mėn. 6 ar 9 d.) bei per Kalėdų ir Velykų atostogas (po dvi savaites) vyresnieji mokiniai turi progos pažinti Europos kraštus, per juos keliaudami.

Šiaip per vasaros atostogas galima grįžti ir pas tėvus. Per atostogas pasiliekančiams Europoje (negalintiems ar nenorintiems keliauti, ypač jaunesniesiems) mokiniams stengiamasi surasti lietuvių šeimas, kur jie galėtų atostogas praleisti. — Mokiniai iš užjūrio paprastai atskrenda lėktuvu į Frankfurt/Main aerodromą, iš kur jie gimnazijos autobusuku parvežami gimnazijon.

Vokietijos lietuviai yra nepaprastai dėkingi užjūrio lietuviams už broliškai ištęstą ranką, be kurios gimnazija negalėtų išsilaikyti. Jos ateitis todėl priklauso didele dalimi nuo to,

kiek bus rodoma noro padėti šiam lietuvių židiniui ir toliau.

Nepaslapstis, kad mūsų mokinių skaičius per paskutiniuosius metus sumažėjo ir yra tendencija kad dar mažės. Mes visi Romuvoje esame susirūpinę gimnazijos ateitimi. Todėl apeliuojame į visas lietuviškas šeimas JAV, Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir Europoje, kurie turi mokyklinio amžiaus vaikus, kad leistų juos į Vasario 16 gimnaziją. Gimnazija yra viena iš geriausių priemonių ugdyti jaunimą lietuviška dvasia. Šiuo metu turime 9 mokinius iš JAV, 1 iš Kanados, 2 iš Kolumbijos ir 1 iš Anglijos. Tik 13 mokinių yra iš užsienio, visi kiti yra iš Vokietijos. Vasario 16 gimnazija yra didelis lietuvių rams-tis visiems lietuviams laisvajame pasaulyje, tiek dabartine veikla, tiek ir ateities susiprastų lietuvių veiklų paruošimu.

Vengrai pavyzdys lietuviams

Vengrų gimnazija yra įsikūrusi Bavarijoje Kastlio vietovėje netoli Nurnbergo. Joje mo-

kosi 350 vengrų ir 50% visų mokinių yra iš užsienio. Yra dar daugiau norinčių stoti į gimnaziją, net 40 prašymų gimnazijos vadovybei turėjo mokslo metų pradžioje atvesti, nes neturi pakankamai vietos bendrabutyje, nei klasėse bėra vietos.

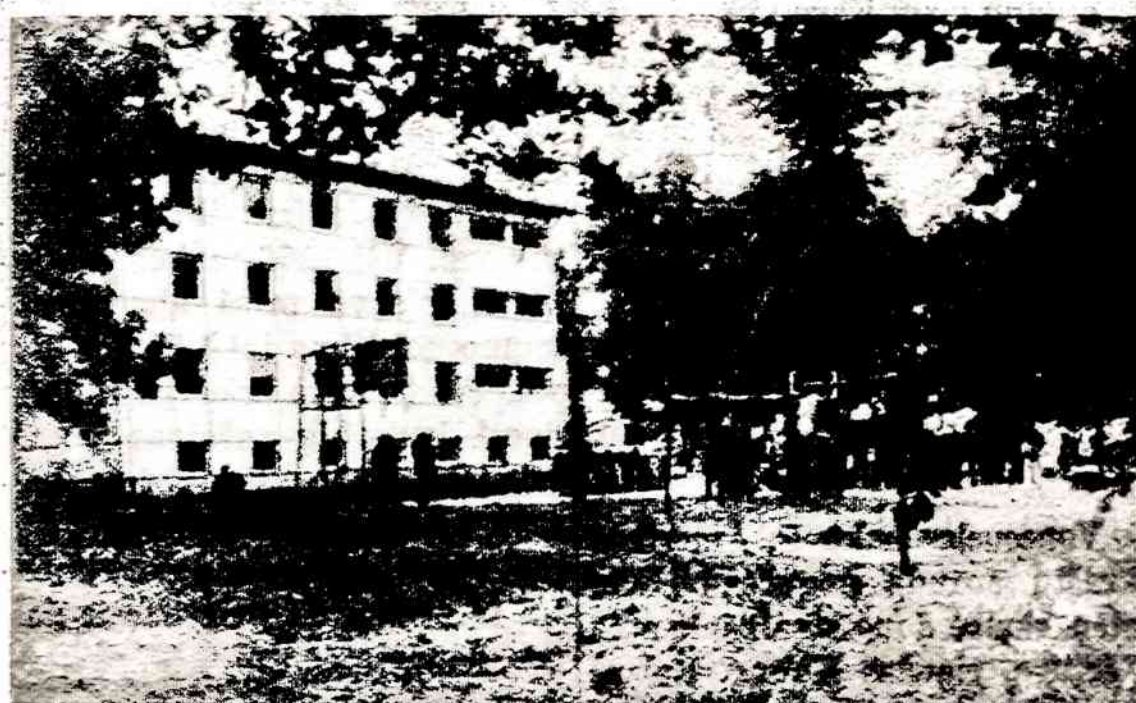
Lietuviai iš Vasario 16 gimnazijos per Sekmines (gegužės mėn. 22 d.) dalyvavo vengrų šventėje. Ta šventė šiais metais buvo susieta su Vengrijos patrono šv. Stepono 1,000-mis gimimo metinėmis, į kurią atsilankė ir kardinalas Mindszenty. Mūsų atstovai pranešė, kad vengrų gimnazija gyvena žydėjimo laikotarpiu ir jie turi pakankamai mokinių, lėšų ir mokytojų. Mums lietuviams reikėtų pasimokyti iš vengrų, kurie tikrai labai gražiai susitvarkė ir prieauglio problemų neturi. Vengrai tėvai laisvajame pasaulyje nesigali lėšų ir laiko ir leidžia savo vaikus į savo gimnaziją iš įvairiausių kraštų.

Todėl, mieli tautiečiai ir tautietės, organizuokime mūsų gimnaziją vengrų pavyzdžiu. Ar mes prastesni patriotai negu vengrai? Lietuviai JAV, Kanadoje, Australijoje, Pietų Amerikoje ir kituose kraštuose, nepagalėkite savo vaikams europietiško išauklėjimo. Siųskite savo gabesnius, pradžios mokyklą baigusius vaikus į lietuvių Vasario 16 gimnaziją. Jeigu Vasario 16 gimnazijoje mokysis mokiniai iš įvairių kraštų, jie daug greičiau išmoks lietuviškai ir greit pramoks vokiečių kalbos. Nauji mokslo metai prasideda rugsėjo mėn. 10 d. Daugiau žinių suteikia ir įstojimo prašymus prima direktorius Vincas Natkevičius. M. D.

Rašykite: Privates Litauisches Gymnasium, 684 Lampertheim-Hüttenfeld, Schloss Remhof — Romuva, Western Germany. Tel. 06256/322.

Katalikų vyskupas dr. A. L. Deksnys ir lietuvių evangelikų liuteronų iš-eivijoje Bažnyčios vyriausios tarybos pirmininkas senjoras kunigas A. Keleris šventina naują bendrabutį. Kairėje — tėvas A. Bernatonis.

Naujasis bendrabutis

JEIGU NEBŪTŲ SENŲJŲ LIETUVISKŲ KNYGŲ, NEBŪTŲ IR NAUJŲJŲ!

Prof. Vaclovo Biržiškos "Senųjų Lietuviškų Knygų Istorija" yra vyndrodis, kuriame atspindi pirmųjų lietuviškų knygų kelias. Kietais viršelais irisot knygos kaina yra tik \$3.00, minkš., \$2.50. Knyga Jums bus pasiūsta, jei atsiųsite pinigų šiuo adresu:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

GEROS DOVANOS

ŠIOS KNYGOS PARDUODAMOS DABAR "NAUJIENOSE" su DILEMIS NUOLAIDOMIS:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietais viršelais, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštais viršelais tik \$2.00.
Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą išpūdziai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50

Galima taip pat užsisakyti pašto, afsiunfos čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

J. AUGUSTAITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga.

Kaina \$1.50

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis paruoštos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti netolimą Lietuvą praeitį. Lietuvoje gyvenusieji ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantieji žmonės tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino Antano Smetonos veiklą.

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujiene" darbe valandomis. Kas negali užsėti į "Naujienu", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Orderį, pridedant 20 c. persiuntimui pašto, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigų tuojau knygą pasiusime.

Sekmadienį, liepos 30 dieną, BUČO SODE

WILLOW SPRINGS, ILLINOIS

įvyks

NAUJIENU PIKNIKAS

BUS IDOMI PROGRAMA, GERA MUZIKA ŠOKIAMS, SKANUS MAISTAS IR LABAI GERI GERIMAI. VISĄ LAIKĄ GARSUSIS A. RAMONIO ORKESTRAS GROS POLKAS, VALSUS IR PAČIUS MODERNIAUSIUS ŠOKIUS JAUNIEMS IR VYRESNIEMS. LIEPOS 30 DIENĄ VISI KVIEČIAMI Į NAUJIENU PIKNIKĄ.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
tris mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
tris mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Suskaldė demokratų partiją

I Miami Beach demokratų partijos konvenciją suvažiavę sinteriai, kelių aukštas ir atsakingas vietas užimančių partijos pareigūnų padedami, visiškai suskaldė didelę ir veik turintis dešimtmečius galingiausią pasaulio valstybę valdžiusią demokratų partiją. Partijos skaldymo ir ardymo procesas jau prasidėjo gana seniai, kai į atsakomingas vietas įsibrovė sinterinės nuotaukos žmonės, labiau besirūpinantieji asmenine garbe, negu krašto ir pasaulio reikalais.

Sen. George McGovern laimėjo demokratų konvencijos nominaciją prezidento pareigoms, bet jis neteko vieningos partijos, kuri būtina reikalinga rinkimams laimėti. Nominacijos galima tuščiais pažadais, neįvykdantais obalsiais ir net apgaule laimėti, bet tokios priemonės negalima sustiprinti reikalingos vienybės ir sutraukti į partijos eiles krašto gyventojų daugumos.

Sen. McGovern dar nespėjo padėkoti konvencijai už nominaciją ir pareikštą pasitikėjimą, o jau pranešė spaudos atstovams, kad jis asmeniškai telefonuotų Chicago merui Richard J. Daley ir prašys jį paramos partijos vienybei ir artėjantiems rinkimams kovai. Bet tas pats senatorius pirmo nepakėlė, kai čikagiečiai sinteriai ir to paties senatoriaus paskirti žmonės uždraudė Chicago merui dalyvauti partijos konvencijoje. Aiškus daiktas, kad sen. McGovern neprišaukė mero Daley, dėl to, kad senatorius nerado reikalo pašaukti merą Daley pirmą konvencijos dieną ir pasakyti jam, kad neleisiant išmesti 700 tūkstančių balsų rinktų partijos atstovų ir nepakeisiant jų 7 šimtais parinktų sinterių.

Sen. McGovern išanksto planavo ir susitarė su įvairiausiomis opozicijos grupėmis ir grupelėmis, bet jis nerado reikalo susitarti su atsakomiais partijos veikėjais, dešimtmečius besirūpinusiais krašto gyventojų gerbūviu ir taika pasaulyje. Prezidentas Rooseveltas pasipriešino nacių pasiryžimui užkariauti Europą, prezidentas Trumanas pasakė Stalinui, kad užtenka plėsti imperiją ir grobti laisvai besitvarkančias tautas, prezidentas Johnsonas priešinosi agresijai Azijoje ir Artimuose Rytuose, tuo tarpu sen. McGovern visą savo programą grindžia visiškų kitų tautų nesirūpinimu. Antrojo Pasaulinio Karo pabaigoje sovietų propagandos ministerija leido milijonines sumas, įtikindama laisvąjį pasaulį, kad Amerikos karo jėgos tuojau turi būti atsuktos iš Europos,

šiandien sen. McGovern tuos obalsius padarė savais ir paskelbė Miami Beach konvencijoje.

Prezidentas Trumanas ir prezidentas Eisenhoweris būtų sutikę atsaukti Amerikos karo jėgas, jeigu taikos sutartis būtų pasirašyta. Taikos sutarties dar ir šiandien nėra, o demokratų partijos kandidatas viešai pažadėjo atsaukti kiekvieną užsienyje esantį ir silpnųjų tautų laisvę saugojantį Amerikos karį. Sen. McGovern žino, kad JAV pasiūlė pačias geriausias sąlygas šiaurės Vietnamo konfliktui baigti, tuo tarpu sen. McGovern rengiasi pasiduoti be jokių sąlygų. Argi jam neatėjo į galvą mintis, kad komunistams, sėdintiems Paryžiuje, yra didesnis išsikačiavimas laukti sen. McGovern Amerikos prezidentūroje, negu pradėti bet kokius pasitarimus su dabartinės administracijos pareigūnais.

Argi sen. McGovern komunistų nepažįsta? Argi jis nežino, kad jie niekad nieku nepatenkinti? Ar jis mano, kad prieš jį buvusieji krašto prezidentai nenorėjo rasti išeities iš Vietnamo. Prezidentas Niksonas prieš rinkimus kraštui pažadėjo baigti kovas Vietname, bet ar jis galėjo jas pabaigti? Šiandien jis stipriai komunistus bombarduoja, negu tai darė prezidentas Johnsonas, bet taikos Vietname vis dar nėra. Vietnamo gyventojai priešiasi komunistams, jų tvarkos nenori, bet šiaurės Vietnamas nori primesti pietiečiams savo valią. Komunistai nori, kad prezidentas Niksonas leistų komunistams įsistiprinti Pietų Vietname. Jeigu vietnamiečiai norės, tai tegu jie patys įsileidžia komunistus į valdžią, bet joks iki šio meto buvęs Amerikos prezidentas šitokios paslaugos komunistams nenorėjo daryti. Kodėl sen. McGovern yra pasiryžęs tokiems patarnavimams?

Meras Daley visą amžių buvo demokratų partijos narys ir kovojo už demokratijos principus, bet vargu sen. McGovern pavyks įtikinti merą Daley remti senatoriaus programą kraštui valdyti, kad meras ant savo kailio patyrė, kokius metodus sen. McGovern vartojo Miami Beach konvencijoje. Ar gali bet kuris partijos veikėjas, tiek daug energijos įdėjęs į partijos organizaciją, pro pirštus praleisti tokius įžeidinėjimus? Ar gali kas vėliau tikėtis, kad meras Daley arba čikagiečiai, merą išrinkusieji, visa širdimi galėtų pritarti šitokiems metodams vartojantiems politikams? Savo laiku respublikonų partijos senatorius Goldwater panašiais metodais gavo partijos nominaciją, bet krašto gyventojų dauguma jo neišrinko.

Prezidento Lyndon B. Johnsono taip pat nebuvo Miami Beach konvencijoje. Laikraščiuose buvo žinia, kad jis sunegalavęs, bet tuojau pat buvo žinių, kad jis, sugrįžęs į savo rančią, rūpinasi galvijais. Prezidento Johnsono neatvykimas į konvenciją labai daug reiškia. Jis, matyt, iš anksto buvo gerai informuotas apie sen. McGovern planus ir jo suorganizuotus sinterius. Prezidento Johnsono artimas draugas, buvęs Texas valstijos gubernatorius Connally, vietoj Miami Beach konvencijos, nuvažiavo į San Clemente ir pareiškė prezidentui Niksonui, kad jis yra vienas tų demokratų, kuris padės prezidentui Niksonui laimėti rinkimus.

Sen. McGovern suskaldė demokratų partiją. Jis nesitarė su įtakingesniais partijoje dirbusiais demokratais, nebandė susitarti, bet sinterių pagalba primetė jiems savo valią. Nei partijai, nei jam pačiam iš to nebus jokios naudos.

Jeigu nori linksmas būti, reikia su draugais
pabūti Naujienų piknike, liepos 30 dieną,
Bučo sode, Willow Springs, Ill.

VILNIUJE PASIMATEM SU SAVO GIMNEM

Maskvoje iš aerodromo buvome susodinti į busą ir nuvežti į didelį hotelį. — toliau pasakoja Frank Prūsas, šių metų atostogas praleidęs "Lietuvioje". Maskvos hotelis didelis, sako, kad jame yra 3,000 kambarių, bet toks didelis hotelis galėtų būti tvarkingesnis. Vandentiekis hotelyje labai jau prastas. Tame pačiame hotelyje mes ir valgėme. Valgis geras rusiškai barščiai mums visiems patiko.

Maskvoje atsirado lietuvaitė, kuri galėjo lengvai rusiškai susikalbėti. Jeigu ji būtų pas mus anksčiau atsiradusi, tai mažiau bėdos būtume turėję ir muitinėje. Bet ji gal nežinojo, kad mes atskrendame, o gal jai vėlai pasakė. Ji mus Vilniun lydėjo.

Mums pasakojo, kokia Maskva didelė, kokių ten įdomių dalykų yra, bet daugumai keleivių Maskva nerūpėjo. Mes juk ne Maskvos žiūrėti važiuojome, bet norėjome galimai greičiau susitikti su savo gimimais. Kas norėjo Maskvą pamatyti, tai galėjo žiūrėti. Aš tai išėjau į parkutį, kuris labai panašus į Chicago Wicker parką. Chicagoje Wicker parke visuomet galėjai rasti būrį lietuvių, besišildančių saulėje ir bepolitikuojančių, bet Maskvoje sėdėjo kitoki žmonės.

Kelionė iš Maskvos į Vilnių užtruko apie valandą. Lėktuvas mažesnis, bet lakūnas buvo geras. Jis mus nuvežė tiesiai į Vilnių, kur mūsų jau laukė didokas būrys įvairių giminių. Ten laukė ir manęs. Kas manęs laukė — aš nežinojau, nes seniai iš Lietuvos buvau išvažiavęs. Seniai suseno ir išmėrė, o jaunimas — nepažįstamas.

Kaip ten bebūtų, manęs Vilniuje laukė 21 žmogus. Čia buvo sesuo, jos vaikai, pusseserė, jos šeima ir visa eilė kitų giminių. Jų tarpe buvo paprastų ir labai mokytų. Vieni gyveno kolchozuose, o kiti priklausė partijai ir turėjo privilegijas. Vieni algos ir apranga buvo kaimiška, o kiti tikrai miestiečiai apsiropę.

Pradžioje visi norėjo kalbėti. Kiekvienas pasakojo, kas jis toks yra, ir kaip mes giminiavomės. Man buvo smagu su jais susipažinti ir pasimatyti. Aš jiems pasakiau, kad esu paprastas darbininkas, priklausiau siuvėjų unijai, draubūzių lyginu, prosinu. Man norėjusi pamatyti, kaip Lietuvoje gyvena darbininkai toki, kaip ir aš. Mes žinome, kad

dabar Lietuvoje "darbininkai" turi valdžią, tai noriu pamatyti, kaip Jūs gyvenate, kad vėliau galėčiau padaryti palyginimą.

Daugumas manęs gal ir nesuprato, bet keli mano pastabą labai gerai suprato. Mano giminių tarpe buvo gerokai pamokytų žmonių, aukštus mokslus baigusius ir aukštas vietas užimančius. Man buvo smagu būti jų tarpe ir su jais kalbėtis.

Mus apgyvendino Gintaro viešbutyje, o iš ten visus nuvežė į valgyklą, esančią čia pat. Mums visiems buvo suruošti geri pietūs, sakyčiau karališki. Valgis buvo geras, o paruošimas tikrai geras.

Prie gero valgio atsirado ir geros degtinės. Kas mėgsta degtinę, tai galėjo gerti degtinę, o kas norėjo Kaukazo šaltinių vandenį, tai galėjo jį gerti. Buvo ir ne tokių stiprių gėrimų. Valgėm, kalbėjomės ir daug pasakėme vieni kitiems.

Paprastai tokius pietus dabartinėje Lietuvoje moka iš Amerikos parvažiavęs "dėdė". Aš tą supratau ir buvau pasiruošęs viską mokėti. Bet man giminės reikalą kitaip aiškino. Vienas man pasakė, kad jie mokės.

Kodėl Jūs turite mokėti už šiuos pietus? — jų paklausiau.

Dėdė jau brangiai mokėjai už kelionę, tai mes prisidėsime bent prie šių išlaidų, — man aiškino.

Be to, Jūs esate darbininkas, niekas jums nieko veltui neduoda, tai mes šią sąskaitą apmokėsime, — aiškina man ant-rasis.

Veltui man niekas nieko neduoda, bet vis dėlto aš esu amerikietis, — jiems pastebėjau.

Ten darbininką kapitalistai juk išnaudoja, mes jau prisidėsime, kad jūs dar labiau nebūtumėte nutskriausti.

Aš žinau, kad pas jus kapitalizmas jau seniai panaikintas, bet ar darbininko išnaudojimas panaikintas, tai aš noriu pamatyti, — prasiariau.

Kaip ten bebūtų. Pora "kle-siniai susipratusių" mano giminių nutarė neskriausti par-važiavusio darbininko ir nutarė užmokėti už tuos pietus. Iš viso jiems buvo patiekta 114.00 rublių sąskaita. Tai būtų buvę apie šimtą keturiasdešimt ar pusantro šimto dolerių, jeigu dar priskaitytum tipsą. Man aiškino, kad šiuose viešbučiuose tipų neduoda. Keli mano giminės gaudavo geras algas, bet kolchozuose dirbantieji tokių gerų algų negauna. Kaip jie tuos pinigų sudėjo, nuo galvos ar pagal uždarbį, aš nežinau, galėčiau pasakyti. Būtų buvę geriausia, jeigu būtų leide man viską užmokėti, nes aš jaučiau, kad jiems tai buvo didelė našta.

Tą dieną nieko nesakiau, bet už poros dienų, kai mes susi-gyvenome ir arčiau vienas kitą pažinome, tai vieno giminaičio paklausiau:

Sakyk man, kelis kartus į mėnesį tokia vakarienė galėtų valgyti?

Jeigu kolchoznikas į mėnesį uždirba 30 rublių; jeigu laukų darbų specialistas uždirba 45 rublius, jeigu inžinierius uždirba 80 rublių į mėnesį, o jeigu gydytojas uždirba 120 rublių, tai aišku, kad tokių vakarienių dažnai valgyti negalėjo.

Aš žinau, kad jie save gerokai nuskriaudė, bet šią skriaudą jie patys norėjo sau pasidaryti. Daug blogiau, kai kiti juos skriaudžia, prieš jų norą ir prieš jų valią, — nutraukė pasakojimą iš "tarybinės Lietuvos parvažiavęs Frank Prūsas. Reporteris

Jauna mergina apsisverė Vatikane prie šv. Petro bazilikos kolonų. Kūnai jos neįleido į baziliką, nes jos sijonėlis — per trumpas.

JURGIS SAVICKIS

Rašo JANINA NARŪNĖ

20

Rašytojas J. Savickis mirė staiga, nuo širdies priepolio Hermitage klinikoje prieš pat Kalėdas, 1952 m. gruodžio 22 dieną. Palaidotas Roquebrune kapinėse.

JURGIO SAVICKIO LITERATŪRINIS ĮNASAS

Jurgis Savickis pradėjo rašyti dar gimnazistu būdamas, Puziniškio dvare, kaip buvo rašyta, Gabrielės Petkevičiūtės raginamas. Jis aprašinėdavo savo keliones, o jo kalbą peržiūrėdavo mūsų kalbininkai Puziniškyje.

1910 m. J. Savickis pradėjo reikštis periodinėje spaudoje — žurnale Aušrinė ir Lietuvos žinios laikrastyje. Pirmosios jaunojo rašytojo apsakos MARUTĖS VARGAI buvo išspausdintos Lietuvos žiniose, daug buvo ir kitų apsakų, kurių, deja, nebegalima surinkti į vieną rinkinį. Kai kurie iš tų ankstyvesniųjų raštų yra aiškiai realistinio pobūdžio, ir tik vėlyvesniuose kūriniuose jaučiamas impresionizmo dvasia. (žiūr. L. E.).

Pirmoji Jurgio Savickio knyga šventadienio Sonetai išėjo nepriklausomoje Lietuvoje 1922 m. Eidamas atsakingas ir svarbias Lietuvos atstovo pareigas užsieniuose, jis turėjo save dalinti tarp minėtų pareigų ir savo kūrybinių darbų. O ir techninės knygų spausdinimo bėdos buvo nugalimos

tik tais protarpiais, kada rašytojas atvažiuodavo ilgesniam laikui į Lietuvą. Dėl to Jurgio Savickio kūrinių ne taip dažnai galėdavo pasirodyti mūsų spaudoje. Juo labiau, jis negalėdavo dalyvauti lietuvių rašytojų grupėse, jų srovių pasireiškimuose.

Visuose autoriaus raštuose jaučiama esteto gabi plunksna. Jo pasakojimo būdas, kartais labai realistinis, ir vis dėlto visuomet estetiškas, rafinuotas. Jo knygas ir laiškus lydi talentingas samojus ir lengvutė, nepikta ironija. Savickis sukūrė savo stilių, kuris yra vienas spalvingiausių ir ryškiausių lietuvių literatūroje — taip tiksliai apibūdina Antanas Vaičiulaitis (L. E.). Rašytojas išliko originalus, savitas, nepakartojamas.

Jo sekančioji knyga, taip pat novelių rinkinys — Ties Aukštu Sostu išėjo iš spaudos 1928 m., jam sugrįžus į Lietuvą (1927).

Vėliau Rimošiaus slapyvardžiu buvo išspausdinta Jurgio Savickio knyga — Atostogos. Tai yra jo kelionių išpūdžiai.

Jurgis Savickis mėgdavo keliauti. Gerai pažinojęs Europą, vakariečių kultūras. Rašytojas lankė ir tolimą Afriką. Keliaudamas po nepažįstamą Afrikos kraštą, jis davė gulių ir įdomių vaizdų savo knygoje "Truputis Afrikos", taip pat J. Rimošiaus slapyvardžiu.

Pagaliau 1938 m. buvo išspausdinta ir trečioji jo kelionių knyga, antrašte "Kelionės".

Savo kelionių aprašymuose Jurgis Savickis palieka taip pat originalus. Menininko teptuku jis kuria gyvus vaizdus, ilgiau sustodamas prie psichologinių reiškinių, prie įdomesnių detalių ir epizodų. Jis neieško geografinių, istorinių ar statistikos duomenų, neduoda nei gamtos ilgų aprašymų. Autorius čia yra tikrai gabus beletristas, pateikdamas skaitytojui įdomiai aprašytus išpūdžius, nevengdamas savo nuotaikingo humoro.

Lietuvoje 1943 m. išėjo iš spaudos dar vienas jo įdomiausias novelių rinkinys "Raudoni Batukai". Tuo vardu jo novelė išversta į anglų kalbą 1952 m. buvo išleista Jurgio Savickio "Šventoji Lietuva", naujoviškos krypties, impresionistinės dvasios, didelės apimties romanas. Jis buvo išspausdintas Jurgiui Savickiui gyvenant savo ūkelyje — "Ariogala".

Rašytojas daug bendradarbiavo periodinėje lietuvių išeivių spaudoje, dienraščiuose ir kitokiuose laikraščiuose bei žurnaluose. Tai buvo: Draugas, Europos Lietuvis, Dirva, Amerika, Aidai ir kiti, kurie buvo leidžiami JAV ir Anglijoje. Juose buvo spausdinami J. Savickio beletristiniai kūrinių: apsakos, novelės.

Žymiai vėliau pasirodė dviejų tomų stambus veikalas Žemė Dega. Jo pirmas tomas išleistas 1956 m., labai pavėluotai, Antrasis Žemė Dega tomas išleistas 1957 m. Tai yra Savickio dienoraštiniai antrojo pasaulinio karo metų užrašai. Šiam veikalui buvo paskirta Lietuvių Rašytojų dr-jos

premiija. Deja, autorius nebegalėjo ją pasidžiaugti, nei savo knygas pamatyti.

Žemė Dega — labai plačios apimtys Jurgio Savickio kūriny, kur galima pasigėrėti jo užrašais, mintimis; išpūdžiais, palydėtais niekad neišsenkančiu humoru, taip pat gali pažinti įvairių kraštų ir jų atstovų gyvenimą.

"Turiu nemažai įpusėjęs kiek iš stambesnio materiolo, o tų mažų skeveldrėlių, apysakaičių, kaip šapalų..." — rašė Jurgis Savickis kun. dr. Juozui Prunskui 1951. IX. 15.

J. Savickis buvo projektavęs sudaryti geresniųjų savo novelių vertimą anglų kalba. Daugiausia gaila velionio stambesnio veikalų, kurio rankraštis liko nebaigtas ir kurį autorius pats buvo priskyręs prie "stambesnio materiolo".

Reikia tikėtis, Lietuvių Rašytojų dr-ja panaudodama savo privilegiją pomirtinius velionio veikalus paruošti spaudai ir atras galimybę juos išleisti į pasaulį.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO
TEISYBE

DR. ANNA BALIONAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROSPECT 8-3229
Resid. telefonai: WALBROOK 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirma ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatliepiama skambinti 374-8012
Telefonai: PROSPECT 8-1717

DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS
IR
DR. B. B. SEITON
INKSTŲ IR ŠLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telefonai: 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį uždarytas.

DR. W. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
liepiama, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL -
KRAUCELIUNAITĖ
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. KEDZIE AVE.
Telefonai: WA 5-2670
Neatsiliepus — skambinti
471-0225.
Valandos pagal susitarimą.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
3454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį, penktadienį nuo 8 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šeši-
adienį nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrinamas akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
1654 WEST 64th STREET
Val.: antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2000
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisai: 2662 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
ir penktadienį 9-12 val. vak. Šeštadienį
nuo 10-12 val. vak. pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: GIBSON 8-6195
Pirma ligoninė pagal susitarimą. Del
valandos skambinti telefonais HE 4-2123.
Jei neatliepiama, tel. GIBSON 8-6195.

P. SLEKOS, O. P.
ORTHOPOEDS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezės, Med. Benda-
žai. Speciali pagalba Barm-
dams (Arab Support) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8 Seštadieniais 9-1.
2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telefonai: PROSPECT 6-5084

VINCAS URBONAS

LAUŽAI DAR GYVI

Atostogos... Atostogos...
Ir jaunimą ir senimą užbu-
riantis žodis. Ir visi jų laukia.
Net maži vaikai, vasarai atė-
jus, neduoda tėvams ramybės,
zirzdami "važiuokime atosto-
gu". O suaugusių tarpe pra-
nyksta visuomeniniai bei poli-
tiniai pašnėkesiai: visų lūpo-
se, kuomet ir kur atostogausi-
me. Liepos, rugpjūtis — atos-
togs, poilsio metas. Tėvas J.
Kubilius, kalbėdamas iš radi-
jo stoties apie atostogų prae-
mę, tarp kitko pažymėjo: "Pa-
ti žmogaus prigimtis, po ilges-
nio, įtempto darbo, reikalau-
ja poilsio".

Jį geriausiai galima rasti
gamtos prieglobstyje. Tad kam
tik savygos leidžia, galvotruk-
čiais apleidžia aprūkusius, nuo
dūmų pamėlynavusius, dulkė-
tus miestus. Šeimos bei pavie-
niai leidžiasi, kur grynas, ža-
lumu kvepiantis oras, kur miš-
kai, upės ežerai kuriuose išsi-
maudę tyrame vandenyje ir
išlipę vėšiai žaliuojančiom
pakrantėm gali atsigulti aukš-
tielinkas ir, poilsiaudamas,
ramiai žvelgti į mėlyną dangų.
Mes, lietuviai — čikagiečiai,
daugumoje leidžiamės į Union
Pier, į Sandūnus, o dalis į Har-

ris Villa, Wisconsin vasarvie-
tes.
Nuo 1963 metų su žurnalisto
J. Janušaičio šeima pradėjau
vasaroti Harris — Villa, Wis.
vasarvietėje. Anais, ne taip to-
limais laikais, šią vasarvietę
valdė p. A. Mikučiai, tad ir
prigijo vardas "Mikučio vasar-
vietė". Dar ir šiandien, pa-
klausk bičiulio, kur atosto-
gaus, atsakys — pas Mikutį. O
jau trečias sezonas, kaip šią
vasarvietę valdo jauni, pilni
energijos, malonūs p. P. Ru-
denai.

Čia tikrai puikus, vasaros
nuostabiai išpuoštas, gamto-
vaizdis: vienur žaliuoja tan-
kūs pušynai, kitur platus lau-
kai su retais miškeliais, o prie
vasarvietės išsidriekęs žuvin-
gas ežeras, kuriame gali ir pa-
simaudyti, ir valtimu pailkio-
ti, o meškeriojant ir laimę iš-
mėginti, meškeriodami di-
džiulės lydekės, "bass'us". Kas
trokšta ramybės, tai jos čia
apstu. Dienos metu meškerio-
tojai išvyksta ežeran, šeimos
su vaikais išsisi pavėsyje,
ramiai šnekučiuodamos bei
spaudą ir knygas skaitydamos.
Sutemus — ramu: girdisi tik
augančių medžių tylus ošimas,
ar kur toli išgirs šuns ampte-
lėjimą ir tiek.

Šeštadieniais, berods, žur-
nalistų V. Butėno ir J. Janušai-
čio, įvesti laužai ir po šiai die-
nai dar gyvi, gal ne tokio pla-
taus masto, kuomet pirmąsias
atidarojusias laužo prakalbas,
pilnas sąmojaus vienas dro-
davo, o antrasis, visą organi-
zacine laužo programą tvarky-
damas, sukurdamas išsirus cik-
lus kupletų, paliesdamas be-
veik kiekvieną čia vasarojantį,
visus iki ašarų prijuokinda-
mas, o vaikai, vaikai taip ir
sekiadavo paskui Jurgį, dėde
burmistre, kada laužą kursi-
mė? "Mat, Jurgis kaž kieno
ten buvo pakrikštytas "vasar-
vietės burmistru".

Dabar čia atvykę atostogau-
ti dailininkas — aktorius J. Ke-
lečius su ponia, neuilstanti-
ji dailiojo žodžio puoselėtojai,
atkuria prie laužo kurį nors fi-
teratūrinį gabalėlį. R. Stakaus-
kas, teatro Antras kaimas vete-
ranas, paberia keletą humoro
pluoštų, vaikučiai kai ka pa-
deklamuoja, o atvykę daina-
viečiai su pirmininku p. Smil-
ga priešaky savo galingais bal-
sais išjudina visus laužo daly-
vius, ir skamba tada lietuviš-
ka daina vieningai, sklandžiai,
o jos aidas toli, toli atsimuša
apylinkėje, garsindamas lie-
tuvius, o vietos gyventojus su-
kelia nuostabą ir pasigrožė-

Čia nešamas plakatas minint birželio žmonių įvykių dienas, įvykęs 1972 m. birželio 18 d. St. Catherine's mieste. Plakate nės: iš kairės — G. Zubrickas, iš dešinės — P. Zemaitis. Užpakalyje žygiuoja tautinių šokių grupė "Nemunas". Šalia žygiuoja ir eiseną tvarko Stasė Verbecikaitė-Zubrickienė. Foto St. Janušonis

jimą apie lietuvių organizuo-
tumą ir puikias tradicijas.

Pokalbyje prie laužo su va-
sarotojais ne kartą teko pris-
iminti tuos žodžius meistrus V.
Butėną ir J. Janušaitį ir visi
pasigedavo jų sukurty link-
mų, puikių kupletų. Anot vie-
no vasarotojo — šiedu vyrai
jau kelinti metai šiame horizon-
te nebepasirodo, paviliojo
juos, atrodo, Mičigano ežero
deivės... Reikia tikėtis, kad
juodu turėdami laisvesnio lai-
ko, gal dar ir šią vasarą bent
kurį savaitgalį čia atvyks ir
savo nuotaikinga kūryba pra-
turtins čia šeštadieniais jų ka-
dais organizuotus, praveda-
mus laužus.

I Harris — Villą vasarvietę
suvažiuoja ne tik šeimos, no-
rincios ramiai paatostogauti,
bet suplaukia ir nemaži būriai
aistringų meškeriojų, ku-
riems p. Rudenai per atidary-
mo sezoną yra įvedę žvejybos
konkursus. Tad ir š. m. gegu-
žės mėn. 13 ir 14 d. per 30 meš-
keriojų rungėsi dėl pirmo-
sios premijos — p. Rudenų va-
sarvietėje vienos savaitės ne-
mokamų atostogų. Ją laimėjo
P. Remeikis sugandamas apie
4 svarų lydeką. Dėl antrosios
premijos teko man su J. Štū-
kui parungtyti, mat iki
rungtynių galo buvo likę treje-
tas valandų, o abu turėjome
po "bass'ą vienodo 2 svarų svor-
io. Laimė nusišypsojo jam,
paskutiniu momentu jis ištrau-
kė trijų svarų "bass'ą", tuo
laimėdamas nemokamą savait-
galį. Dėl trečios — šampano
bonkos vyrai stojo rungtyne-
na paskutinę valandą, many-
dami, kad "blūgil" tas ma-
žasias žuvelės sugauti yra
menkinėjis, o jos, tarsi tyčio-
damosios iš meškeriojų, per
tą valandą išsislapstė ežero žo-
lėse ir nė vienas iš dešimties
vyrų, jų nesusgavo, tad trečioji
premija atiteko visiems, iškil-
mingai ją ištuštinant pietų
metu.

Kapų puosimo šventės savait-
galyje čia suplaukė tiek svietio-
li, kad p. Rudenai vos ir be-
sutaipino visus. Kai kas ir pa-
lapines pasistatė. Buvo švel-
nus saulėtas oras, visa aplinka
su žydinčiais medžiais, gėlėmis
teikė pavasarišką nuotaiką, tad
ir pasklido svietelis: vieni žve-
joti, maudytis, kiti apylinkės
gamtovaizdžiais pasigrožėti.

Pietūs — ir grįžta visi jau
saulėje stipriai įdeję, alkani,
sėdasi prie stalų kaip viena še-
ima, o tų kalbų, kalbų ir vis
apie žvejybą, meškeriojimą.
Čia ne vienas ir antrą vardą
gauna. Štai V. Macieža su drau-
gu išplaukė ežeran lydekų
traukti. Besiriant nuo kranto
draugas stojosi laive meškeres

patvarkyti, slystelėjo ir pliump
telėjo į vandenį.

— Tai ką inkaru nori man
būti? Krantan negrįšime, kol
nustatysime kiekio lydekų pris-
igaudysime — šuktelėjo V. Ma-
cieža.

Taip vyras išsimaudęs, šla-
pias ir meškeriojo, o visgi nu-
statytą kiekį lydekų jie pasi-
gavo. Šis įvykis pietų metu, su
gera doze humoro buvo plačiai
visų komentuos ir vyrų pa-
krikštijo "Inkaru".

Rašant šias eilutes, čikagos
meškeriojotjus pasiekė gandas,
kad Harris — Villa vasarvietė-
je atostogaujantis Pr. Kamins-
kas ištraukė porą "bass'ų" po
7 svarus, tai vertas pasididžia-
vimo įvykis.

Baigdamas poryti apie šios
vasarvietės malonumus ir meš-
keriojimą turiu pridurti, kad
naujieji šeimininkai p. Rudė-
nai savo vasarvietę metai iš
mūsų gerina, stengdamiesi ko
daugiau suteikti vasarotojams
patogumų, o kaina nesiekia nė
dešimties dolerių parai už
maistą ir kambarį asmenui.

SKAITYK IR KITAM PATARK

SKAITYTI DEMOKRATINĘ

DIEKRAŠTĮ "NAUJIEŅAS"

12 Metų Mirties Sukaktis

A + A
KOTRYNA MIKULENAS
(KAPOCIŪTĖ)

Gyv. Sebring, Florida

Mirė 1960 metų liepos mėn.
17 dieną, sulaukusi 66 metų.

Gimusi Lietuvoje, Kilo iš
Sovakų gubern., Marijampolės
apskr.

Amerikoje išgyveno 51 metus.
Po gedulingų pamaldų buvo
nulaidyta į Sv. Kazimiero Lietu-
vių kapines liepos 23 d.

Paliko dideliame nuliūdime
vyras Antanas, sesers dukter-
ys: Agnė Rogers, Anna Za-
bella su šeima, Helen Bals-
vich su šeima, Šogeris Norbert
Mikulėnas su šeima, pusbroli
Kazimieras Paplauskis su šeima,
kiti gimines, draugai ir pažis-
tami. Lietuvoje liko sesuo su
šeima.

Mano brangiausias! Žmonai
pagerbti 1972 m. liepos 17 d.
bus laikomos Sv. Mišios Sv.
Kotrynos bažnyčioje, Sebring,
Florida.

Prabėgo 12 metų, kai atsi-
skyrė iš mūsų tarpo.

Mes Taves, Mūsų Brangiau-
sioji, niekuomet neužmiršime.

Nuliūdę lieka:
Vyras Antanas, Sesers
Dukterys ir gimines.

A. + A.

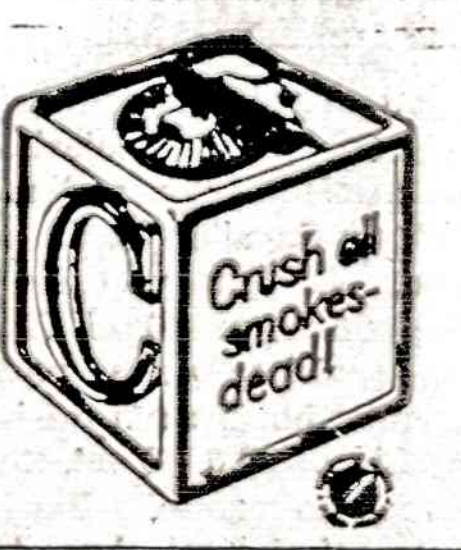
FELICIJAI ANIULIENEI

tragiškai žuvus,

vyrą Alfonsą, dukterį Onytę ir gimines.

nuoširdžiai užjaučia ir drauge liūdi

Vytautas ir Lydija Vaitonai

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandom
gražiausias gėles ir valinai anks-
tų papuokščių ir sezoninės
kapinės gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 534-1228

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI "NAUJIEŅAS"

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
Telefonai: GROVEHILL 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero
Telefonai: TOWNHALL 3-2108-9

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA
REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6345 SO. WESTERN AVE.

TRYŠ MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA
REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

REPUBLIC 7-8600 REPUBLIC 7-8601

LAISVĖS PAVERGTIESIEMS

Kai kam atrodo, kad šių laisvųjų civilizacijoje pasaulyje išnyko kolonializmas, vergija ir tautų priespauda. Bet vis nuolat girdime kartojant: Pavergtos tautos, tautų genocidas, vergija... Ir tai didelėje mūsų žemės dalyje tebėra reali tikrovė. Tai baisi tikrovė yra ir mūsų tėvynėje Lietuvoje.

Gyvendami laisvame pasaulyje daug kas negali suprasti, kokią priespaudą tautos kenčia rusų sukurtoje komunistinėje vergijoje. Tą priespaudą kenčia ne tik lietuviai, bet visa, virš 200 milijonų rusų sukurta imperija. Ypač ją skaudžiai jaučia okupuotos, ne rusų tautos.

Kas dėjosi Lietuvoje pirmosios okupacijos metu, daugelis iš mūsų savo akimis matė ir skaudžiai pergyvenome jau tada patirtą savos tautos naikinimą. Galime kaip norime ramintis, kad ten jau geriau, kad žmonės pavalgę, kad kai kam iš išlikusių gyvūnų iš Sibiro leidžia sugrįžti, bet ir po 32 metų vis dar girdime prispasautų šauksmą. Brauzinskas, Simokaičius, desperatiškas veržimasis į laisvę, pro liepsnojančias lūpas šauksmas — *laisvės Lietuvai!*

..., šimtai naujų, rusiškų enklavų kankinamų kankinių, neleidžia užsukti laisvojo pasaulio žmonių sąjinei ir budrumui. Tik tie tariasi esą ramūs, kurie savo sąžinę parėmė, ar kurie nori greičiau užmiršti savo tautos tragediją.

Laisvoje Amerikoje kiekvienais metais būna Pavergtųjų Tautų Savaitė. Ir tiems, kurie nežino, ar žinoti nenori, tą savaitę proga tebūnie priminama, kad milijonai žmonių ir

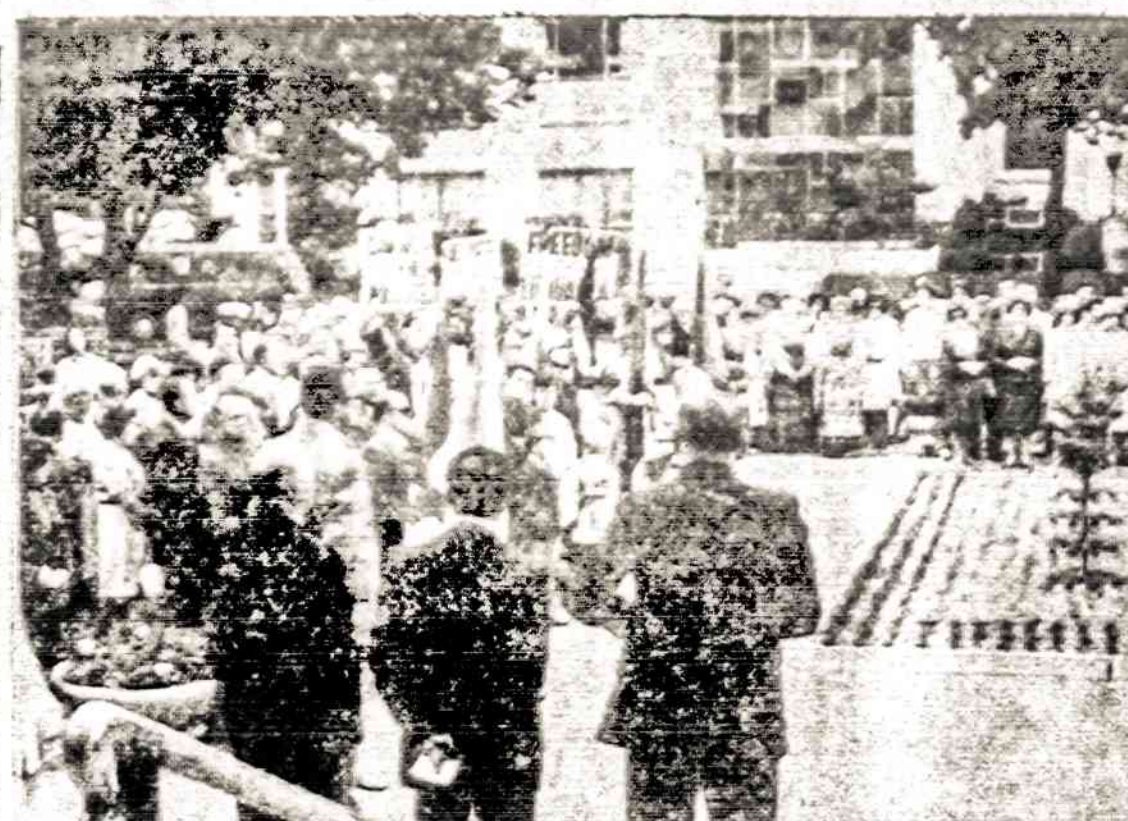
svajoti negali apie tokias laisvės, kokiomis naudojasi laisvojo pasaulio žmonės. Pavergtųjų Tautų Savaitė yra ir šiais metais. Ji tęsis visą šią savaitę nuo liepos 16 iki 22 dienų. Įvairiose vietose pavergtos tautos bus įvairiai prisiminimos. Liepos 22 d. 12 val. Chicago miesto centre, Pavergtųjų Tautų priminimui bus eisenos — parados. Joje dalyvaus kviečiami visų Pavergtųjų Tautų laisvėje gyvenantieji žmonės. Plakatais ir spausdintais lapeliais nežinantiesiems ir abejingiems bus priminta, kad pasaulyje ramybės negalės būti, kol didelėje jo dalyje dar viešpatauja priespauda, su visomis „moderniškoms“ teroro ir melo apraiškomis.

Lietuvių eiseną organizuoja ALT-os skyrius ir LB apygardos. Liepos 8 d. tam reikalui buvo sukvietas organizacijų atstovų pasitarimas. Pranešimus padarė Jonas Jasaitis ir Rimas Staniūnas. Visi lietuviai kviečiami eisenoje dalyvauti. Ypač kviečiamos visos patriotinės organizacijos su vėliavomis. Kaip visuomet, Pavergtųjų Tautų demonstracijoje turime būti gausūs.

P. Venclova

PAVERGTŲJŲ TAUTŲ SAVAITĖI ARTEJANT

Pavergtųjų tautų savaitės parengimo ir eisenoje — parade dalyvavimo reikalams aptarti Chicago Lietuvių Taryba ir L. B. Apygardos Valdyba liepos 1 d. ALT-os būstinėje, 2606 W. 63rd St., susaukė įvairių lietuviškųjų organizacijų pasitarimą. Eiseina — paradas įvyks šeštadienį, liepos 22 d. 12 val. didžiojo Chicago miesto centre.

Minint birželio žiaurbių minėjimą š. m. birželio 18 d. St. Catharines mieste, demonstrantų minia susirinko prie miesto rotušės. J. Washuta iš dešinės (einaš miesto majoro pareigas) atidaro demonstraciją, ir ta proga pasakė griežtą kalbą prieš Sovietų Rusiją. Antras iš eilės J. Martin, aldermanas, reikalavo, kad komunistinė Rusija panaikintų geležinę uždangą ir leistų laisvai keliauti, taip kaip yra daroma Vakarų pasaulyje. Trečias iš eilės B-nės pirm. J. Sarapnickas.

Foto S. Janušonio

Rengėjai prašo ko gausiausiai dalyvauti, nes iš pavergtos Lietuvos mus pasiekia skaudūs signalai: lietuviai patriotai, nebepakeldami okupantų priespaudos ir kitaip neįmanymai kaip į savo tragišką būklę atkreipti laisvojo pasaulio dėmesį ir susilaukti bet kokios pagalbos, pradėjo gyvi susidėginti.

Mūsų gausūs dalyvavimas parodys, kad mums tikrai rūpi mūsų brolių, seserų likimas ir tuo būdu mes juos nors moraliai paremsime.

S. P.

Kanadoj jau arti 22 milijonų gyventojų

Kanados karta tik paskelbtą gyventojų statistiką rodo, kad liepos 1 dieną Kanados 10 provincijų gyveno 21,831,365 žmonių. Liepos 1 dieną Kanada, kaip dominijai, sukako 105 metų amžiaus. Gyventojų prieauglis dabar yra kasdien po 720 asmenų.

Kanados statistika rodo, kad pernai Kanadoje kiekvieną minutę ir 27 sekundę gimė naujas kanadietis; kiekvienas 4 minutes ir 29 sekundes atvažiuo naujas imigrantas, kiekvienas 3 minutes ir 17 sekundžių vienas mirė ir kas 9 minutes ir 15 sekundžių vienas apleido Kanadą. Rezultate kiekvienas dvi minutes Kanadoje daugėja po žmogų. Lygiai 22 milijonų gyventojų Kanadoje laukiama 1973 m. sausio 20 d.

Gyventojais skaitlingiausia Kanados provincija yra Ontario su 7.8 milijonais; antroji yra prancūziškasis Kvebekas su apie 6 milijonais.

PASAULY 120 MILIJONŲ SENIŲ

Jungtinių Tautų Pasaulinės Sveikatos Organizacijos žurnale The World Health rašoma, kad visame pasaulyje dabar gyvena apie 120 milijonų žmonių, esančių virš 70 metų amžiaus. Visiems autorius Dr. Joshua Cohen siūlo formulę, kaip ilgai ir

laimingai gyventi — „keep busy“ (būk užsiėmęs).

Pirmiausiaji sąlyga išmintingai senti yra — būti fiziškai veikliam ir protiškaui jautriam, rašo italas geriatikos profesorius Francesco Antonini. „Visomis išgalėmis reikia kovoti su pagunda aptingti“, rašo jis.

Nuodėmių urmu nebeatleis

Vatikanas savo liepos 13 dienos aplinkraščiui pasmerkė kunigų daug kur pradėtą masinį iš nuodėmių išrėšimą. „Kolektyvi absoliucija gali būti duodama tik mirties pavojų esant arba kunigų stokojant“, pranešama aplinkraštyje. Visais kitais atvejais katalikai privalo laikytis šešiolikame amžiuje Trento konsilijumo priimtų nuostatų, tai yra, kad katalikas turi savo blogus dalykus pasakoti kunigui ir ausį per klausyklos langelį.

Žiurkės ir ilgas amžius

Pasaulio Sveikatos Organizacijos žurnale World Health paskelbti JAV-bėse, Anglijoje, Prancūzijoje ir Sovietijoje su žiurkėmis darytų eksperimentų duomenys, kurie rodo, kad yra galima žmogaus amžių pailginti 15 metų.

Žiurkės buvo per 1000 dienų maitinamos balansuotu normaliu maistu, bet žymiai sumažintu kalorijų kiekiu. Visos tokios mažai kalorijų turinčių maistų maitintos žiurkės gyveno dukart ilgiau negu normalę dietą gavusios žiurkės. Eksperimentai truko keletą metų. Dabar panašūs kalorijomis liesos dietos eksperimentai bus daromi su žmonėmis ir tikima, kad žmonių amžių bus galima pailginti vidutiniškai 15 metų.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJINIENAS

David Ballard surado jauną strazdą, netekusį motinos, ir jį augina, pats maitindamas iš sliėkės.

HELP WANTED — FEMALE Darbininkų Rūška

SECRETARY

National Brand of ladies intimate apparel manufacturer needs person to fill job as secretary to Vice President of Sale. If detail work is no problem, you'll like this!

APPLY PERSONNEL DEPT. 9:00 A.M. — 3:00 P.M.

THE H. W. GOSSARD CO.

427 W. RANDOLPH 5th floor An Equal Opportunity Employer

BUSINESS CHANCES Biznio Progos

MAISTO KRAUTUVĖ SU MOCINIŲ NAMU

2 mašinų mūrinis garažas. Centrinis oro vėsinimas. Krautuvė gerai įrengta. Marquette Parke.

Tel. 471-1337

LOOP RESTAURANT

CAPACITY 350. Liquor license. Newly remodeled. Excellent growth potential. By owner. Call in English. 973-4770

Mr. STARK

TRUMP AI

Kelly Aukšt. mokykla Brighton Parko apylinkėje pradės teoretines vairavimo pamokas nemokamai jaunimui liepos 24 d. 8 val. ryto ir 12 val.

Victor Simoneit iš Brighton Parko apylinkės, Chicago State u-to studentas, atliko mokymo praktiką Hubbard aukšt. mokykloje.

Ant. Dambriūnas, Brentwood, Md., atstovauja Liet. Jaunimo Info centrą Maryland valstijoje.

Liepos 22 dieną Chicago amfiteatre įvyks esančių policijos žinioje teisiniai niekam nepriklausančių daiktų išpardavimas.

Paulius A. Nausieda iš Chicago pietvakarių apylinkės gavo medicinos daktaro diplomą Chicago u-to Medicinos mokykloje. Interno praktiką atlieka Michael Reese ligoninėje. Neurotinės ligos yra pagrindinė jo specialybė. Dr. P. A. Nausieda tap pat yra baigęs biologiją Illinois u-te.

Vytauto Didžiojo kuopos šauliai š. m. liepos 22 d., šeštadienį, 11 val. 30 min. renkasi prie Wacker Dr. ir La Salle gatvių kampo dalyvauti Pavergtųjų Tautų Savaitės protesto eisenoje. Šauliai turintys uniformas atvyksta uniformuoti.

Universitetuose ir aukšt. mokyklose veikiančius atsargos karininkų arba ROTC kursus šiemet galės lankyti tinkamos studentės.

Jonas ir Brigita Kareiva, taip pat Leonas J. Povilaitis iš Marquette Parko apylinkės gavo Amerikos pilietybę.

Edvardas Momkus ir Laur. Petkevich iš Chicago pietvakarių yra Elmhurst kolegijos garbės studentų sąrašuose.

Pvt. Julius R. Binkis iš Brighton Parko apylinkės, baigęs jauno kareivio apmokymą Lackland, Tex. aviacijos bazėje, paskirtas į Keesler, Miss. aviacijos bazę specialioms kursams. Prieš išvykdamas į aviacijos tarnybą studijavo Illinois universitete.

Vinco Kačinskis pastangomis studentų, jaunimo ir jų tėvų organizacijos Young Americans for Freedom Illinois atstovai dalyvaus Pavergtųjų tautų eisenoje Chicago miesto centre liepos 22 d. vidudienį. Dėl ryšių palaikymo lietuviai YAF or-

BUY U. S. SAVINGS BONDS

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS

DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI

VISU RUSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

6 IR 5 KAMBARIŲ mūrinis pilnu beismantu ir gretimai esančių 25x125 sklypu geroje Brighton Parko apylinkėje. \$32,500. BUD'S RE. Tel. 254-5554.

BRIGHTON PARKE beveik naujas mūrinis namas. 2 butų po 4 ir 4 1/2 kambarių. Atskiri gazu šildymai. Pilnas rūsys, potvynių kontrolė. Moderniškos virtuvės ir vonios. Kilimai Ekstra sklypas. Savininko telefonas 847-6560

SIUNTINIAI I LIETUVĄ ir kitus kraštus P. NEDZINSKAS, 4045 Archer Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5986

A. G. AUTO REBUILDERS Čia automobiliai išlyginami ir nudažomi. Darbas atliekamas sąžiningai ir gerai, prityrusių darbininkų. Kai nos nebrangios. 3518-24 W. 63rd Street, Chicago, Ill. TEL. — 776-5888 Anicetas Garbaziūskas, sav.

K. ERINGIS CALIFORNIA SUPER SERVICE Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t. 4824 So. CALIFORNIA AVE. CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. TVERAS LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES Pardavimas ir Taisymas 2646 WEST 69th STREET Tel.: Republic 7-1941

A. & L. INSURANCE & REALTY A. LAURAITIS INCOME TAX 4645 So. ASHLAND AVE. LA 3-7775 (Currency Exchange įstaiga) Pigūs automobilų draudimai.

TERRA Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms. 3237 WEST 63rd ST., CHICAGO Telef. 434-4660

M. A. SIMKUS Real Estate, Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Beto daromi ir liudijami vertimai, pildomi pilietybės pareiškimai ir kitoki blankai.

VISKĄ APIE NAMUS

Taisome (remelinguojame) senus namus, stogus, langus, dažome, sutvarkome elektrą, atliekame cemento darbus ir t. t. SKAMBINTI: ALEKSUI telef. 927-7186 arba ROMUI telef. 927-5680

HOME INSURANCE Call: Frank Zapolis 3208 1/2 W. 95th St. GA 4-8654 State Farm Fire and Casualty Company

organizacijos nariai arba suinteresuoti yra prašomi paskambinti vakarais V. Kačinskui, telef. RE 5-5424 arba parašyti šiuo adresu: 5929 Archer Ave., Chicago, Ill. 60638.

6 KAMBARIŲ MŪRINIS. Moderni vonia, spintelės, karšto vandens šiluma gazu, 1 1/2 auto garažas. Marquette Parke. \$21,900. GRAŽUS 6 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios. Alumin. langai. Nauja šiluma gazu. Geros pajamos. Marquette Parke. \$67,500. 4 BUTŲ MŪRAS. Modernios vonios, spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 3 automobilų garažas. Tik \$32,000. 2 PO 5 MŪRINIS. Spintelės, nauja šiluma gazu, alumin. langai, 2 auto garažas. Tik \$27,900. GRAŽUS 2 BUTŲ MŪRINIS. Dideli kambariai, modernios virtuvės, vanities, naujas šildymas gazu, 2 auto garažas. \$36,500. 11 BUTŲ 7 metų mūras. Koklinės plytelės, šaldytuvai ir virimo pečiai. Šildymas gazu, alumin. langai. Pajamų apie \$23,000. Apylinkė 59-tos ir Kedzie. \$150,000.

NERIS REAL ESTATE 3009 WEST 63rd STREET Tel.: 471-0321

1 1/2 AUKSTO 6 ir 3 kambarių 20 metų modernus ant 33' sklypo. Ideali giminingoms šeimoms. 12 BUTŲ MŪRINIS 7 metų. Įvairaus dydžio butai. 63-čia ir Pulaski. Labai pelningas ir gražus namas. MŪRINIS BUNGALOW 5 kambarių — 2 miegamieji. Centralinis oro šildymas. Garažas. Dideli kambariai, naujai išdėžyti. 64-ta ir Sacramento. — 24,500. 5 KAMBARIŲ — 3 miegamieji, 10 metų. Labai gražiai įrengtas sklypas. Garažas. Gražiai apvertas ir apsidintas. Namas kaip pasaka. 69-ta ir Bell. \$25,500.

SIMAITIS REALTY 2951 W. 63 ST. (Prie Sacramento) Tel. 436-7878

KEISKITE PINIGĄ I NAMUS

8 KAMBARIŲ 1 1/2 aukšto 16 metų mūras. 2 vonios. Įrengtas beismantas. Garažas. Arti 83-čios ir Kedzie. \$32,000. 5 1/2 KAMBARIŲ MŪRAS. Gazo šildymas. Centralinis air-cond. ir įrengtas beismantas. Daug priedų. Garažas. Arti Nabisco. \$29,900. 6 BUTŲ LUKSUS. 2 aukštų mūras ir 4 auto mūro garažas. Gazo šildymas. Penkios pajamos — gyventi Marquette Parke. \$39,800. 8 KAMBARIŲ 2 BUTŲ mūras, platus lotas. Garažas. Arti mūsų. \$22,000. 7 KAMBARIŲ MŪRO bungalov, didelis šviesus kambariai. Gazo šildymas, air-cond. Įrengtas sausas beismantas. Garažas. Marquette Parke. \$21,900. TVARKINGAS 10 kambarių mūras. Naujas gazu šildymas, garažas. Arti 70-tos ir Western. \$19,500. PLATUS BIZNIO LOTAS prie Marquette Parke. \$10,000. 2 BUTŲ beveik naujas mūras, 2 auto garažas, atskiri gazu šildymai, arti oriso. \$37,500. 10 BUTŲ MŪRAS, apie \$15,000 pajamų, arti 65-tos ir Kedzie. \$73,500.

Valdis Real Estate

7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

BUILDERS AND CONTRACTORS

Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR Irenių mieste ir užmiesty naujus ir perstatu senus visų rūšių namo apšildymo pečius, air-conditioning, vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Dirbu greit, sąžiningai ir garantuotai. DOMAS ZUKAUSKAS 4444 So. WESTERN AVE. Chicago, Ill. 60609. Tel.: VI 7-3447

DEL AUKSTOS KOKYBES, KAINOS IR SAJININGUMO NAMU REMONTO DARBUSE

Stogų dengimas, Vandens nutekėjimo vamzdžiai, Tuckpointing — mūro sutvirtinimas ir valymas, Mūrininko, staliaus, cemento ir dažytojo darbai. Veltui įkainavimas. Skambinkite dabar AL BELEKUS. Tel. 238-8656

REMOKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIEŲSE"